

Ֆ Ի Ն Ա Ն Ս Ն Ե Ր
FINANCES
ФИНАНСЫ

Բաժնում ներկայացված են պետական ֆինանսների վիճակագրությունը, կազմակերպությունների գործունեության ֆինանսական ցուցանիշները, դրամավարկային և քանկային համակարգը բնութագրող վիճակագրական տվյալները, ինչպես նաև արտարժույթների փոխարժեքները և ապահովագրական ընկերությունների գործունեությունը բնութագրող որոշ ցուցանիշներ:

Պետական ֆինանսներ:

Պետական ֆինանսների վիճակագրության տեղեկատվական բազան ձևավորված է ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայությանը (ՀՀ ԱՎԾ) տրամադրած պետական և համայնքային բյուջեների կատարման մասին հաշվետվությունների հիման վրա:

ՀՀ պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների ցուցանիշների դասակարգումն իրականացվել է «Կառավարության ֆինանսների վիճակագրություն-2001» (GFS-2001) ձեռնարկի դասակարգմանը համապատասխան:

ՀՀ բյուջետային համակարգը բաղկացած է պետական և համայնքային բյուջեներից: Պետական և համայնքի բյուջեները՝ պետության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների և ՀՀ Սահմանադրությամբ և օրենքներով վերապահված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների ձևավորման և ծախսման որոշակի ժամանակահատվածի ֆինանսական ծրագրերն են:

Բյուջետային եկամուտներն անվերադարձ կարգով օրենսդրությանը համապատասխան պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների դրամական միջոցներն են:

Բյուջետային ծախսերը պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների խնդիրների և գործառույթների ֆինանսական ապահովմանն ուղղվող դրամական միջոցներն են:

Բյուջեների հավելուրդը եկամուտների գերազանցման մեծությունն է ծախսերի նկատմամբ:

Բյուջեների պակասորդը ծախսերի գերազանցման մեծությունն է եկամուտների նկատմամբ:

Պետական բյուջեի դեֆիցիտը (պակասորդ) ֆինանսավորվում է ներքին և արտաքին աղբյուրներից ստացված փոխառու միջոցների, ինչպես նաև բյուջեների միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդի հաշվին:

The section represents the statistics of state finances, the indicators of credit and bank systems, the financial indicators of organizations activities, as well as the exchange rate and separate indicators characterizing the activity of insurance companies.

State finances.

Informational base of statistics of state finances is formed on the basis of reports on implementation of state and municipal budgets submitted to National Statistical Service of RA by the Ministry of Finance of RA.

The classification of the RA state budget and RA municipal budget indicators has been implemented in line with the classification of “Government Finance Statistics-2001” manual.

Budgetary system of the Republic of Armenia consists of state and municipal budgets. State and community budgets are financial programs of budget formation and spending for a certain period for implementation of authorization of the state and local self-governmental bodies given by the constitution and law.

The budget revenues are non-repayable funds of state and local self-governmental bodies in compliance with law.

The budget expenses are the funds directed to tasks and operations of state and local self-governmental bodies of financial provisions.

Budget surplus - is the value of income exceeding over the expenditure.

Budget deficit – the value of expenditure exceeding over the income.

The state budget deficit is financed at the expense of borrowed funds being received from internal and external sources, as well as balance of available resources at the beginning of year.

В разделе представлены статистика государственных финансов, показатели денежно-кредитной и банковской системы, финансовые показатели деятельности организаций, а также валютные курсы и отдельные показатели, характеризующие деятельность страховых организаций.

Государственные финансы.

Информационная база статистики государственных финансов сформирована на основе представляемых Министерством финансов РА Национальной статистической службе РА, отчетов по исполнению государственного и муниципального бюджетов.

Классификация показателей государственного бюджета РА и муниципальных бюджетов РА осуществлена в соответствии с классификацией руководства “Статистика финансов правительства-2001”(GFS-2001).

Бюджетная система Республики Армения состоит из государственного и муниципальных бюджетов. Государственный и муниципальные бюджеты финансовые программы формирования и расходования бюджетных средств на определенный период времени для осуществления государством и органами местного самоуправления полномочий, предоставленных Конституцией РА и законами.

Бюджетные доходы- безвозмездные денежные средства органов государственного и местного самоуправления в соответствии с законодательством.

Бюджетные расходы- денежные средства, направленные на финансовое обеспечение задач и операций органов государственного и местного самоуправления.

Бюджетный профицит - величина превышения доходов бюджета над его расходами.

Бюджетный дефицит - величина превышения расходов бюджета над его доходами.

Дефицит государственного бюджета финансируется за счет заемных средств, поступающих от внутренних и внешних источников и за счет остатков свободных средств на начала года.

ՀՀ համախմբված բյուջեն իր մեջ ներառում է ՀՀ պետական և համայնքային բյուջեները (առանց միջբյուջետային փոխանցումների):

ՀՀ արտաքին պետական պարտքը ներառում է օտարերկրյա պետություններից և միջազգային կազմակերպություններից ՀՀ կառավարությանը և ՀՀ ԿԲ-ին տրամադրված վարկեր, ինչպես նաև վարկեր՝ տրամադրված ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ երաշխիքներով:

Կազմակերպությունների գործունեության ցուցանիշները ներառում են ՀՀ ԱՎԾ կողմից վիճակագրական դիտարկման դաշտում ընդգրկված խոշոր և միջին առևտրային կազմակերպությունների արտադրանքի (ապրանքների և ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսերի կառուցվածքը, ինչպես նաև հաշվարկների վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Տվյալների հավաքագրումն իրականացվում է պետական վիճակագրական հաշվետվությունների միջոցով: Ցուցանիշների դասակարգումն իրականացվել է ըստ ՏՆտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի 2-րդ խմբագրության բաժինների (ՏՂՏԳ- (խմբ.2)):

Դեբիտորական պարտքը կազմակերպությանը իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց կողմից (դեբիտորներից) վճարման ենթակա պարտքի գումարն է, որը ձևավորվել է վերջիններիս միջև տնտեսական փոխհարաբերությունների արդյունքում:

Կրեդիտորական պարտքը կազմակերպությունների կողմից ժամանակավորապես ներգրավված միջոցներն են, որոնք ենթակա են վերադարձման համապատասխան իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց (կրեդիտորներին):

Դրամավարկային և բանկային համակարգի հիմնական ցուցանիշներ: Այդ ցուցանիշները ներկայացված են ըստ ՀՀ ԿԲ տրամադրված տվյալների:

Փողի բազան ներառում է ՀՀ ԿԲ-ից դուրս կանխիկ դրամը, ՀՀ ԿԲ-ում առևտրային բանկերի պարտադիր պահուստները և ոչ բանկային կազմակերպությունների ավանդները: Այլ արտահայտությամբ՝ դրամական բազան գուտ արտաքին և գուտ ներքին ակտիվների գումարն է:

Զուտ արտաքին ակտիվները ՀՀ ԿԲ-ի և բանկային համակարգի ոչ ռեզիդենտների հետ հարաբերություններից բխող արտաքին ակտիվների և արտաքին պարտավորությունների տարբերությունն է:

Consolidated budget of RA – consists of state budget and regional budgets (without interbudgetary transfers).

External public debt – consists of credits provided to the government and to Central Bank of RA by international organizations and foreign states, as well as of credits provided against guarantee of government and Central Bank of RA

Indicators of organizations activity contains the structure of expenditures on manufacture and sales of products (goods and services) and status of calculation of large and medium-size commercial organizations of RA covered in the statistical monitoring of National Statistical Service of RA. Data collection is implemented on the basis of state statistical reporting forms. Indicators are classified according to the classification of types of economic activities (NACE (rev.2))

Accounts receivable is a debt sum payable to organizations by legal and natural persons (debtors) that is formed as a result of economic relations between them.

Accounts payable is temporary attracted money by organizations that are repayable to corresponding legal and natural persons (creditors).

Main indicators of money and credit and banking systems. Central Bank of RA submits the data.

Monetary base represents the volume of cash outside of Central Bank of RA, obligatory reserves of commercial banks in Central Bank of RA and deposits of non-bank organizations. Monetary base is the sum of net internal and external assets.

Net external assets – difference between external assets and external liabilities, as a result of relations of Central Bank of RA and banking system with non-residents.

Консолидированный бюджет РА состоит из государственного и муниципального бюджетов (без учета межбюджетных трансферетов).

Государственный внешний долг состоит из кредитов, предоставленных Правительству РА и ЦБ РА из международных организаций и иностранных государств, а также кредитов, предоставленных под гарантию Правительства РА и ЦБ РА.

Показатели деятельности организаций содержат данные, отражающие структуру затрат на производство и реализации продукции (товаров и услуг) и состояние расчетов крупных и средних коммерческих организаций республики, включенных в статистический мониторинг Национальной статистической службой РА. Сбор данных осуществляется на основе форм государственной статистической отчетности. Показатели классифицированы по классификации видов экономической деятельности (КВЭД (ред.2)).

Дебиторская задолженность - сумма долга, подлежащая выплате организации со стороны юридических или физических лиц (дебиторов), образованная в результате экономических взаимоотношений между ними.

Кредиторская задолженность - временно привлеченные средства со стороны организаций, подлежащие возврату соответствующим юридическим и физическим лицам (кредиторам).

Основные показатели денежно-кредитной и банковской системы. Эти данные представлены ЦБ РА.

Денежная база представляет собой объем наличных денег вне ЦБ РА, обязательные резервы коммерческих банков в ЦБ РА и вклады небанковских организаций. Денежная база - это сумма чистых внешних и внутренних активов.

Чистые внешние активы - разница внешних активов и внешних обязательств в результате отношений ЦБ РА и банковской системы с не резидентами.

Զուտ ներքին ակտիվները ՀՀ ԿԲ-ի և բանկային համակարգի պահանջներն են ներքին տնտեսության նկատմամբ: ՀՀ ԿԲ-ի համար ներքին տնտեսության հիմնական հատվածներն են ՀՀ կառավարությունը և առևտրային բանկերը, ամբողջ բանկային համակարգի համար՝ կառավարությունը և իրական հատվածը: Տնտեսության մյուս հատվածների նկատմամբ պահանջներն ընդգրկվում են զուտ այլ ակտիվներում: Կառավարության նկատմամբ պարտավորությունները գտնվում են պահանջներից:

Փողի զանգվածը ներառում է շրջանառությունում գտնվող կանխիկ դրամը և ներքին տնտեսության (բնակչության, ձեռնարկությունների և հասարակական կազմակերպությունների) դրամով և արտարժույթով բոլոր ավանդները բանկային համակարգում:

Վարկային ներդրումներն իրենցից ներկայացնում են բանկային համակարգի կողմից տնտեսությանը տրամադրված վարկերի գծով մնացորդները: Վարկային ներդրումները բաժանվում են կարճաժամկետի՝ տրամադրված մեկ տարուց պակաս ժամկետով, և երկարաժամկետի՝ մեկ տարուց ավել ժամկետով:

Ցպահանջ ավանդները բանկերի պահպանմանը հանձնված և որևէ գործարք իրականացնելիս հանվող միջոցներն են:

Ժամկետային ավանդները բանկերում որոշակի ժամկետով ձևակերպվող ավանդներն են:

Ապահովագրական ընկերությունների գործունեություն: Այդ ցուցանիշները ներկայացված են ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից տրամադրված տվյալների:

Ապահովագրավճար է համարվում ապահովագրության համար նախատեսվող այն գումարը, որն ապահովադիրն ապահովագրության պայմանագրի կամ պարտադիր ապահովագրության դեպքում օրենսդրությանը համապատասխան պարտավոր է մուծել ապահովագրողին:

Ապահովագրական հատուցումն այն գումարն է, որն ապահովագրողները վճարում են ապահովադիրին կամ շահառուներին ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական պատահարի հետևանքով առաջացած փաստացի վնասի կամ կորուստների դիմաց:

Ապահովագրական պահուստները կյանքի և ոչ կյանքի ապահովագրական պարտավորությունների կատարումն ապահովելու նպատակով ապահովագրավճարներից ձևավորված միջոցներն են:

Net internal assets – domestic economy requirements of Central Bank of RA and banking system. Main sectors of domestic economy for Central Bank are – government of RA and commercial banks, for all banking system – Government and real sector. Requirements for other sector of economy are included in net other assets. Liabilities to government are deducted from requirements.

Money supply represents cash in circulation and all dram and foreign currency deposits of domestic economy (population, enterprises and public organizations) in banking system. **Monetary aggregates** – are the indicators of money supply.

Credit investments represent balance of loans allotted to economy by banking system. Credit investments are divided into short-term (allotted for a period less than one year) and long-term (allotted for a period more than one year).

Call deposits – assets kept by bank and not subject to withdrawal for implementation of any transaction.

Fixed deposits – deposits drawn up in banks for determined period.

Activity of insurance companies – Indicators are presented according to data submitted by the CB of RA.

Insurance contribution – is the sum provided for insurance, which according to legislation must be paid by insurant to insurer in case of insurance contract or compulsory insurance.

Insurance payment is the sum to be paid by insurer to insurant or beneficiary for real damage and loss due to insured accident foreseen in the insurance contract.

Insurance reserves – funds formed from insurance contributions for live and other insurance obligations implementation purposes.

Чистые внутренние активы - требования ЦБ РА и банковской системы к внутренней экономике. Основные сектора внутренней экономики для ЦБ РА - Правительство РА и коммерческие банки, для всей банковской системы - Правительство и реальный сектор. Требования к остальным секторам экономики включаются в чисто прочие активы. Обязательства перед правительством вычитаются из требований.

Денежная масса представляет собой объем наличных денег в обращении и все вклады в драмах и в иностранной валюте внутренней экономики (населения, предприятий и общественных организаций) в банковской системе.

Кредитные вложения - представляют собой остатки по ссудам, предоставленным банковской системой. Кредитные вложения делятся на краткосрочные (предоставляемые на срок менее одного года) и долгосрочные (предоставляемые на срок более одного года).

Вклады до востребования - средства, переданные банкам на хранение и подлежащие снятию для проведения любой сделки.

Срочные вклады - оформленные вклады в банках на определенный срок.

Деятельность страховых компаний. Эти показатели, характеризующие деятельность страховых компаний представлены по данным ЦБ РА.

Страховым взносом считается предусмотренная для страхования сумма, которую страхователь, в соответствии с законодательством, обязан выплатить страховщику по договору страхования или при обязательном страховании.

Страховой выплатой является сумма, выплачиваемая страховщиками страхователям или выгодоприобретателям за фактический ущерб или потери, возникшие вследствие страхового случая, предусмотренного договором страхования.

Страховые резервы- средства, образованные из страховых взносов с целью обеспечения страховых обязательств по страхованию жизни и иному страхованию, чем страхование жизни.

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**ՊԵՏԱԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ
STATE FINANCES
ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ФИНАНСЫ**

**277. ՀՀ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ԲՅՈՒՋԵ
CONSOLIDATED BUDGET OF RA
КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БЮДЖЕТ РА**

(մլն. դրամ)

(mln.drams)
(млн.драмов)

	2012	2013 ¹	2014	2015	2016	
Ընդամենը եկամուտներ	975 096.5	1 101 729.1	1 178 188.5	1 201 708.0	1 205 765.4	Revenues and official transfers, total
այդ թվում՝						Доходы, всего of which:
1. Հարկեր և տուրքեր	898 415.9	1 022 052.9	1 087 378.5	1 091 679.1	1 104 242.7	1. Taxes and duties
այդ թվում՝						1. Налоги и пошлины of which:
ավելացված արժեքի հարկ	369 661.6	401 884.7	440 361.4	423 933.5	391 087.8	value added tax
շահութահարկ	118 653.4	124 597.8	103 597.4	103 659.9	127 189.3	налог на добавленную стоимость
եկամտահարկ	91 667.3	5 795.0	171.5	-169.5	-20.0	profit tax
ակցիզային հարկ	49 323.8	52 097.7	50 560.4	48 988.9	59 745.3	налог на прибыль
գույքահարկ	12 089.0	12 768.7	14 502.6	15 381.7	16 359.4	income tax
հողի հարկ	4 209.3	4 157.6	4 108.0	3 952.2	3 761.4	подходный налог
մաքսատուրք	43 040.1	46 320.2	48 397.1	61 487.5	55 430.7	excise tax
հաստատագրված վճարներ	14 859.7	11 041.1	4 859.1	3 105.0	3 202.7	акцизный налог
բնական պաշարների օգտագործման և շրջակա միջավայրի պահպանման համար վճարներ	26 133.1	35 065.2	35 177.5	31 255.6	27 381.0	property tax
պարզեցված հարկ	-44.6	-105.0	-18.7	-9.6	-6.4	налог на имущество
շրջանառության հարկ	-	13 397.4	15 638.6	11 859.4	15 259.7	land tax
եկամտային հարկ	-	251 068.1	289 171.8	311 691.9	332 701.5	земельный налог
այլ հարկային եկամուտներ	12 202.6	14 850.3	24 706.8	20 106.1	20 938.4	customs duty
տուրքեր	27 562.0	31 482.3	43 931.0	36 862.3	37 742.6	таможенная пошлина
պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ	129 058.6	17 631.7	12 213.9	8 698.6	97.3	fixed payments
նպատակային և սոցիալական վճարներ	-	-	-	10 875.6	13 372.0	фиксированные платежи
						payments for the utilization of natural resources and environment protection
						платежи за использование природных ресурсов и на охрану окружающей среды
						simplified tax
						упрощенный налог
						turnover tax
						налог с оборота
						income tax
						налог на доход
						other tax incomes
						прочие налоговые доходы
						duties
						госпошлины
						compulsory social insurance contributions
						обязательные выплаты социального обеспечения
						targeted social payments
						целевые социальные выплаты

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

	2012	2013 ¹	2014	2015	2016	Շարունակություն Continued Продолжение
2.Այլ եկամուտներ	57 995.4	66 402.5	73 552.0	80 137.0	70 069.7	2.Other incomes 2.Прочие доходы
3.Պաշտոնական դրամաշնորհներ	18 685.1	13 273.7	17 258.1	29 891.9	31 452.9	3.Official transfers 3.Официальные трансферты
4.Չպարզեցված մուտքեր	-	-	-	-	-	4.Unrevealed receipts 4.Невыявленные поступления
Ընդամենը ծախսեր	1 036 944.4	1 170 576.0	1 268 755.6	1 443 970.6	1 485 250.9	Expenditures, total Расходы, всего
1.Ընթացիկ ծախսեր	897 507.1	1 035 406.1	1 128 742.6	1 277 777.4	1 326 807.5	1.Current expenses 1.Текущие расходы
այդ թվում՝						of which:
աշխատավարձ	104 568.9	120 550.4	139 006.3	163 903.7	165 920.1	в том числе: wages of employees of budgetary institutions заработная плата
ծառայությունների և ապրանք- ների ձեռք բերում տոկոսավճարներ	228 050.2	237 780.8	262 263.1	284 551.0	185 500.8	acquisition of goods and services приобретение услуг и товаров
սուբսիդիաներ	40 668.7	46 748.1	61 644.1	74 085.0	98 276.4	interest payment выплаты процентов
դրամաշնորհներ	37 526.8	43 367.0	48 906.7	56 424.9	148 457.0	subsidies субсидии
սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	67 566.7	72 236.1	88 048.6	98 970.3	107 453.0	transfers трансферты
այլ ծախսեր	290 253.5	296 242.7	348 955.0	392 740.1	406 865.8	expenditures of social pensions and allowances социальные пособия и пенсии
2.Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	128 872.3	218 481.0	179 918.8	207 102.4	214 334.4	other expenditures прочие расходы
նչ ֆինանսական ակտիվների զծով ծախսեր	139 437.3	135 169.9	140 013.0	166 193.2	158 443.4	2.Transaction with non financial assets 2.Операции с нефинансовыми активами
նչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր	154 738.2	148 814.3	158 300.7	175 867.4	172 478.3	expenditure of non-financial assets расходы по нефинансовым активам
Համախմբված բյուջեի պակասորդ(-)/հավելուրդ (+)	-15 300.9	-13 644.4	-18 287.7	-9 674.2	-14 034.9	receipts from sale of non-financial assets поступления от продажи нефинансовых активов
Ֆինանսավորում	-61 847.9	-68 846.9	-90 567.1	-242 262.7	-279 485.5	Deficit (-)/surplus (+) of consolidated budget Дефицит (-)/профицит (+) консо- лидированного бюджета Financing Финансирование
ֆինանսավորման ներքին աղբյուրներ	61 847.9	68 846.9	90 567.1	242 262.7	279 485.5	internal sources внутренние источники финансирования
ֆինանսավորման արտաքին աղբյուրներ	7 791.7	-13 596.5	70 230.5	12 241.0	108 687.3	external sources внешние источники финансирования

¹ 2013թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել «Եկամտային հարկի մասին» և «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքները, ինչպես նաև ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքները:
Since January 1, 2013 the laws of RA "On Income Tax" and "On Turnover Tax" have entered into force, and from the entry of these laws have been abrogated the laws of "On Income Tax" of 27 December 1997 and "On the payment of compulsory social insurance."
С 1-го января 2013г. вступили в силу законы РА "О подоходном налоге" и "О налоге с оборота", а с момента вступления этих законов признаны утратившими силу законы РА "О подоходном налоге" от 27 декабря 1997года и "О платежах обязательного социального страхования".

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

278. ՀՀ ՀԱՍՄԽՄԲՎԱԾ ԲՅՈՒՋԵԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՆԱ-Ի ՆԿԱՏԱՍՐԻ*
INDICATORS OF CONSOLIDATED BUDGET OF RA TO GDP*
СООТНОШЕНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ КОНСОЛИДИРОВАННОГО БЮДЖЕТА РА К ВВП*

(ՀՆԱ-ի նկատմամբ, %)

(in % to GDP)
(к ВВП, %)

	2013 ¹	2014	2015 [☆]	2016	
Ընդամենը եկամուտներ	24.2	24.4	23.8	23.7	Incomes and official transfers, total
այդ թվում՝					Доходы, всего of which:
1. Հարկեր և տուրքեր	22.4	22.5	21.6	21.7	1. Taxes and duties 1. Налоги и пошлины of which:
այդ թվում՝					в том числе:
ավելացված արժեքի հարկ	8.8	9.1	8.4	7.7	value added tax налог на добавленную стоимость
շահութահարկ	2.7	2.1	2.1	2.5	profit tax налог на прибыль
եկամտահարկ	0.1	0.0	0.0	0.0	income tax подоходный налог
ակցիզային հարկ	1.1	1.0	1.0	1.2	excise tax акцизный налог
գույքահարկ	0.3	0.3	0.3	0.3	property tax налог на имущество
հողի հարկ	0.1	0.1	0.1	0.1	land tax земельный налог
մաքսատուրք	1.0	1.0	1.2	1.1	customs duty таможенная пошлина
հաստատագրված վճարներ	0.2	0.1	0.1	0.1	fixed payments фиксированные платежи
բնական պաշարների օգտագործման և շրջակա միջավայրի պահպանման համար վճարներ	0.8	0.7	0.6	0.5	payments for the utilization of natural resources and environment protection платежи за использование природных ресурсов и на охрану окружающей среды
պարզեցված հարկ	0.0	0.0	0.0	0.0	simplified tax упрощенный налог
շրջանառության հարկ	0.3	0.3	0.2	0.3	turnover tax налог с оборота
եկամտային հարկ	5.5	6.0	6.2	6.5	income tax налог на доход
այլ հարկային եկամուտներ	0.3	0.5	0.4	0.4	other tax incomes прочие налоговые доходы
տուրքեր	0.7	0.9	0.7	0.7	duties госпошлины
պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ	0.4	0.3	0.2	0.0	compulsory social insurance contributions обязательные выплаты социального обеспечения
նպատակային և սոցիալական վճարներ	-	-	0.2	0.3	targeted social payments целевые социальные выплаты
2. Այլ եկամուտներ	1.5	1.5	1.6	1.4	2. Other incomes 2. Прочие доходы
3. Պաշտոնական դրամաշնորհներ	0.3	0.4	0.6	0.6	3. Official transfers 3. Официальные трансферты
4. Չպարզեցված մուտքեր	-	-	-	-	4. Unrevealed receipts 4. Невыявленные поступления

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2013 ¹	2014	2015 [♦]	2016	
Ընդամենը ծախսեր	25.7	26.3	28.6	29.2	Expenditures, total
1.Ընթացիկ ծախսեր	22.7	23.3	25.3	26.1	Расходы, всего 1.Current expenses 1.Текущие расходы
այդ թվում՝					of which:
աշխատավարձ	2.6	2.9	3.2	3.3	в том числе: wages of employees of budgetary institutions
ծառայությունների և ապրանքների ձեռք բերում	5.2	5.4	5.6	3.7	acquisition of goods and services
սոկոսավճարներ	1.0	1.3	1.5	1.9	приобретение услуг и товаров
սուբսիդիաներ	0.9	1.0	1.1	2.9	interest payment выплаты процентов subsidies
դրամաշնորհներ	1.6	1.8	2.0	2.1	субсидии
սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	6.5	7.2	7.8	8.0	transfers трансферты expenditures of social pensions and allowances
այլ ծախսեր	4.8	3.7	4.1	4.2	социальные пособия и пенсии other expenditures прочие расходы
2.Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	3.0	2.9	3.3	3.1	2.Transaction with non financial assets
ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	3.3	3.3	3.5	3.4	2.Операции с нефинансовыми активами expenditure of non-financial assets
ոչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր	-0.3	-0.4	-0.2	-0.3	расходы по нефинансовым актива receipts from sale of non-financial assets поступления от продажи нефинансовых активов
Համախմբված բյուջեի պակասորդ (-)/հավելուրդ (+)	-1.5	-1.9	-4.8	-5.5	Deficit (-)/surplus (+) of consolidated budget Дефицит (-)/профицит (+) консоли дированного бюджета
Ֆինանսավորում	1.5	1.9	4.8	5.5	Financing Финансирование
ֆինանսավորման ներքին աղբյուրներ	-0.3	1.5	0.2	2.1	internal sources внутренние источники финанси- рования
ֆինանսավորման արտաքին աղբյուրներ	1.8	0.4	4.6	3.4	external sources внешние источники финанси- рования

* ՀՆԱ ցուցանիշները ՀՀ ԱՎԾ կողմից հաշվարկվում են համաձայն ԱՀՀ 2008 միջազգային ստանդարտի:
GDP indicators are compiled by NSS RA according to the SNA2008 international standard.

Показатели ВВП со стороны НСС РА составляются согласно международному стандарту СНС 2008.

¹ 2013թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել «Եկամտային հարկի մասին» և «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքները, ինչպես նաև ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքները:

Since January 1, 2013 the laws of RA "On Income Tax" and "On Turnover Tax" have entered into force, and from the entry of these laws have been abrogated the laws of "On Income Tax" of 27 December 1997 and "On the payment of compulsory social insurance." С 1-го января 2013г. вступили в силу законы РА "О подоходном налоге" и "О налоге с оборота", а с момента вступления этих законов признаны утратившими силу законы РА "О подоходном налоге" от 27 декабря 1997 года и "О платежах обязательного социального страхования".

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

279. ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵ
STATE BUDGET OF RA
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БЮДЖЕТ РА

(մլն. դրամ)

(mln. drams)

(млн. драмов)

	2012	2013 ¹	2014	2015	2016	
Ընդամենը պետական բյուջեի եկամուտներ	946 193.4	1 071 370.6	1 144 762.7	1 167 744.0	1 171 107.3	Revenues of state budget, total
այդ թվում՝						Доходь государственного бюджета, всего
1. Հարկեր և տուրքեր	878 381.4	1 000 931.4	1 064 118.4	1 067 888.8	1 079 689.1	of which: в том числе: 1. Taxes and duties
այդ թվում՝						1. Налоги и пошлины
ավելացված արժեքի հարկ	369 661.6	401 884.7	440 361.4	423 933.5	391 087.8	of which: в том числе: value added tax
շահութահարկ	118 653.4	124 597.8	103 597.4	103 659.9	127 189.3	налог на добавленную стоимость
եկամտահարկ	91 667.3	5 795.0	171.5	-169.5	-20.0	profit tax
ակցիզային հարկ	49 323.8	52 097.7	50 560.4	48 988.9	59 745.3	налог на прибыль
գույքահարկ	-0.2	0.1	0.2	0.1	-0.2	income tax
հողի հարկ	0.3	-0.3	0.1	1.1	0.1	подходный налог
մաքսատուրք	43 040.1	46 320.2	48 397.1	61 487.5	55 430.7	excise tax
հաստատագրված վճարներ	14 859.7	11 041.1	4 859.1	3 105.0	3 202.7	акцизный налог
բնական պաշարների օգտագործման և շրջակա միջավայրի պահպանման համար վճարներ	26 133.1	35 065.2	35 177.5	31 255.6	27 381.0	property tax
պարզեցված հարկ	-44.6	-105.0	-18.7	-9.6	-6.4	налог на имущество
շրջանառության հարկ	-	13 397.4	15 638.6	11 859.4	15 259.7	land tax
եկամտային հարկ	-	251 068.1	289 171.8	311 691.9	332 701.5	земельный налог
այլ հարկային եկամուտներ	12 202.3	14 850.2	24 706.3	20 105.5	20 938.4	customs duty
պետական տուրքեր	23 826.0	27 287.4	39 281.8	32 405.3	33 309.9	таможенная пошлина
պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ	129 058.6	17 631.7	12 213.9	8 698.6	97.3	fixed payments
նպատակային և սոցիալական վճարներ	-	-	-	10 875.6	13 372.0	фиксированные платежи
2. Այլ եկամուտներ	49 137.3	57 165.5	63 393.9	69 964.1	59 996.3	payments for the utilization of natural resources and environment protection
3. Պաշտոնական դրամաշնորհներ	18 674.6	13 273.7	17 250.4	29 891.1	31 421.9	платежи за использование природных ресурсов и на охрану окружающей среды
						simplified tax
						упрощенный налог
						turnover tax
						налог с оборота
						income tax
						налог на доход
						other tax incomes
						прочие налоговые доходы
						government duties
						госпошлина
						compulsory social insurance contributions
						обязательные выплаты
						социального обеспечения
						targeted social payments
						целевые социальные выплаты
						2. Other incomes
						2. Прочие доходы
						3. Official transfers
						3. Официальные трансферты

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

	2012	2013 ¹	2014	2015	2016	Շարունակություն Continued Продолжение
Ընդամենը ծախսեր	1 006 102.2	1 142 890.4	1 235 053.4	1 408 996.4	1 449 063.6	Expenditures, total
1.Ընթացիկ ծախսեր	875 591.8	1 015 376.6	1 101 306.4	1 238 916.8	1 281 789.3	Расходы, всего
այդ թվում՝						1.Current expenditures
աշխատավարձ	86 240.8	100 953.2	118 667.6	140 979.8	142 392.2	1.Текущие расходы of which: в том числе:
ծառայությունների և ապրանք- ների ձեռք բերում տոկոսավճարներ	204 667.4	215 392.3	237 402.2	258 633.8	162 158.5	wages of employees of budgetary institutions заработная плата acquisition of goods and services приобретение услуг и товаров
սուբսիդիաներ	40 666.8	46 745.9	61 644.1	74 084.1	98 276.4	interest payment выплаты процентов
դրամաշնորհներ	21 092.9	25 007.1	28 335.1	32 937.4	120 842.9	субсидии
սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	112 768.1	122 816.8	139 403.0	152 906.1	158 089.8	transfers трансферты
այլ ծախսեր	288 532.1	294 920.6	347 680.0	391 018.9	405 062.7	expenditures of social pensions and allowances социальные пособия и пенсии
2.Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	121 623.8	209 540.7	168 174.4	188 356.7	194 966.8	other expenditures прочие расходы
նչ ֆինանսական ակտիվների զծով ծախսեր	130 510.4	127 513.8	133 747.0	170 079.6	167 274.3	2.Transaction with non financial assets
նչ ֆինանսական ակտիվների զծով ծախսեր	133 190.0	129 076.5	136 680.4	172 206.5	175 122.2	2.Операции с нефинансовыми активами expenditure of non-financial assets
նչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր	-2 679.6	-1 562.7	-2 933.4	- 2 126.9	-7 847.9	расходы понефинансовым активам receipts from sale of non- financial assets
Պակասորդ (-)/հավելուրդ (+)	-59 908.8	-71 519.9	-90 290.7	-241 252.4	-277 956.3	поступления от продажи нефинансовых активов Deficit (-)/surplus (+)
Պետական բյուջեի պակասորդի (+)/հավելուրդի(-) ֆինանսավորման աղբյուրները	59 908.8	71 519.9	90 290.7	241 252.4	277 956.3	Source of financing deficit(-)/ surplus (+) of state budget
ներքին աղբյուրներ	5 850.3	-10 931.9	69 954.1	11 230.8	107 158.1	Источники финансирования дефицита (+)/профицита(-) государственного бюджета internal sources
արտաքին աղբյուրներ	54 058.6	82 451.7	20 336.6	230 021.7	170 798.2	внутренние источники external sources внешние источники

¹ 2013թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել «Եկամտային հարկի մասին» և «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքները, ինչպես նաև ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքները:
Since January 1, 2013 the laws of RA "On Income Tax" and "On Turnover Tax" have entered into force, and from the entry of these laws have been abrogated the laws of "On Income Tax" of 27 December 1997 and "On the payment of compulsory social insurance." С 1-го января 2013г. вступили в силу законы РА "О подоходном налоге" и "О налоге с оборота", а с момента вступления этих законов признаны утратившими силу законы РА "О подоходном налоге" от 27 декабря 1997 года и "О платежах обязательного социального страхования".

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

280. ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՆԱ-Ի ՆԿԱՏՍԱՄԲ
INDICATORS OF STATE BUDGET OF RA TO GDP
СООТНОШЕНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА РА К ВВП

(ՀՆԱ-ի նկատմամբ, %)

(in % to GDP)
(к ВВП, %)

	2012	2013 ^{1,2}	2014	2015	2016	
Ընդամենը պետական բյուջեի եկամուտներ	22.2	23.5	23.7	23.2	23.1	Revenues of state budget, total Доходы государственного бюджета, всего
այդ թվում՝						of which:
1. Հարկեր և տուրքեր	20.6	22.0	22.0	21.2	21.3	в том числе: 1. Taxes and duties 1. Налоги и пошлины
այդ թվում՝						of which:
ավելացված արժեքի հարկ	8.7	8.8	9.1	8.4	7.7	в том числе: value added tax налог на добавленную стоимость
շահութահարկ	2.8	2.7	2.1	2.1	2.5	profit tax налог на прибыль
եկամտահարկ	2.1	0.1	0.0	0.0	0.0	income tax подходный налог
ակցիզային հարկ	1.2	1.1	1.0	1.0	1.2	excise tax акцизный налог
գույքահարկ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	property tax налог на имущество
հողի հարկ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	land tax земельный налог
մաքսատուրք	1.0	1.0	1.0	1.2	1.1	customs duty таможенная пошлина
հաստատագրված վճարներ	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	fixed payments фиксированные платежи
բնական պաշարների օգտագործման և շրջակա միջավայրի պահպանման համար վճարներ	0.6	0.8	0.7	0.6	0.5	payments for the utilization of natural resources and environment protection платежи за использование природных ресурсов и на охрану окружающей среды
պարզեցված հարկ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	simplified tax упрощенный налог
շրջանառության հարկ	-	0.3	0.3	0.2	0.3	turnover tax налог с оборота
եկամտային հարկ	-	5.5	6.0	6.2	6.5	income tax налог на доход
այլ հարկային եկամուտներ	0.3	0.3	0.5	0.4	0.4	other tax incomes прочие налоговые доходы
պետական տուրք	0.6	0.6	0.8	0.6	0.7	government duties госпошлина
պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ	3.0	0.4	0.3	0.2	0.0	compulsory social insurance contributions обязательные выплаты социального обеспечения
նպատակային և սոցիալական վճարներ	-	-	-	0.2	0.3	targeted social payments целевые социальные выплаты
2. Այլ եկամուտներ	1.2	1.3	1.3	1.4	1.2	2. Other incomes 2. Прочие доходы
3. Պաշտոնական դրամաշնորհներ	0.4	0.3	0.4	0.6	0.6	3. Official transfers 3. Официальные трансферты

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2012	2013 ^{1,2}	2014	2015	2016	
Ընդամենը ծախսեր	23.6	25.1	25.6	28.0	28.5	Expenditures, total
1.Ընթացիկ ծախսեր	20.5	22.3	22.8	24.6	25.2	Расходы, всего 1.Current expenditures
այդ թվում՝						1.Текущие расходы of which:
աշխատավարձ	2.0	2.2	2.5	2.8	2.8	в том числе: wages of employees of budgetary institutions
ծառայությունների և ապրանքների ձեռք բերում	4.8	4.7	4.9	5.1	3.2	заработная плата acquisition of goods and services
տոկոսավճարներ	1.0	1.0	1.3	1.5	1.9	приобретение услуг и товаров interest payment
սուբսիդիաներ	0.5	0.6	0.6	0.7	2.4	выплаты процентов subsidies
դրամաշնորհներ	2.6	2.7	2.9	3.0	3.1	субсидии transfers
սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	6.8	6.5	7.2	7.8	8.0	трансферты expenditures of social pensions and allowances
այլ ծախսեր	2.9	4.6	3.5	3.7	3.8	социальные пособия и пенсии other expenditures прочие расходы
2.Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	3.1	2.8	2.8	3.4	3.3	2.Transactin with non financial assets 2.Операции с нефинансовыми акти вами
ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	3.1	2.8	2.8	3.4	3.4	expenditure of non-financial assets расходы по нефинансовым активам
ոչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր	-0.1	0.0	-0.1	0.0	-0.2	receipts from sale of non-financial assets поступления от продажи нефинансовых активов
Պակասորդ (-)/հավելուրդ (+)	-1.4	-1.6	-1.9	-4.8	-5.5	Deficit (-)/surplus (+)
Պետական բյուջեի պակասորդի (+)/ հավելուրդի (-)ֆինանսա- վորման աղբյուրները	1.4	1.6	1.9	4.8	5.5	Дефицит (-)/профицит (+) Deficit financing of state budget Источники финансирования де- фицита (+)/профицита(-) государ- ственного бюджета
ներքին աղբյուրներ	0.1	-0.2	1.4	0.2	2.1	internal sources внутренние источники
արտաքին աղբյուրներ	1.3	1.8	0.4	4.6	3.4	external sources внешние источники

¹ ՀՆԱ ցուցանիշները ՀՀ ԱՎԾ կողմից հաշվարկվում են համաձայն ԱՀՀ 2008 միջազգային ստանդարտի:
GDP indicators are compiled by NSS RA according to the SNA2008 international standard.

Показатели ВВП со стороны НСС РА составляются согласно международному стандарту СНС 2008

² 2013թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել «Եկամտային հարկի մասին» և «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքները,
ինչպես նաև ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների
մասին» ՀՀ օրենքները:

Since January 1, 2013 the laws of RA "On Income Tax" and "On Turnover Tax" have entered into force, and from the entry of these
laws have been abrogated the laws of "On Income Tax" of 27 December 1997 and "On the payment of compulsory social insurance."
С 1-го января 2013г. вступили в силу законы РА "О подоходном налоге" и "О налоге с оборота", а с момента
вступления этих законов признаны утратившими силу законы РА "О подоходном налоге" от 27 декабря 1997 года и "
О платежах обязательного социального страхования".

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**281. ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԾԱԽՍԵՐՆ ԸՍՏ ԾԱԽՍԵՐԻ ԳՈՐԾԱՌԱԿԱՆ ԳԱՍԱԿԱՐԳՄԱՆ
EXPENDITURES OF STATE BUDGET OF RA BY FUNCTIONAL CLASSIFICATION OF EXPENDITURES
РАСХОДЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА РА ПО ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ КЛАССИФИКАЦИИ
РАСХОДОВ**

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	2012	2013	2014	2015	2016	
Ընդամենը ծախսեր	1 006 102.2	1 142 890.4	1 235 053.4	1 408 996.4	1 449 063.6	Expenditures, total
այդ թվում՝						Расходы, всего
						of which:
						в том числе:
01.ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ	160 488.8	188 135.7	217 276.1	281 396.9	292 117.4	01.general public services 01.государственные службы общего назначения
02.պաշտպանություն	152 766.8	182 019.0	190 440.9	198 527.7	225 877.2	02.defense 02.оборона
03.հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գործունեություն	76 668.6	91 399.6	104 793.0	122 024.7	120 304.5	03.maintenance of public order and security and judicial activities 03.общественный порядок, безопасность и судебная деятельность
04.տնտեսական հարաբերություններ	71 086.7	128 316.1	83 253.8	109 825.7	131 062.3	04.economic relations 04.экономические отношения
05.շրջակա միջավայրի պաշտպանություն	7 032.2	4 601.1	4 672.7	5 651.1	4 459.5	05.preservation of the environment 05.охрана окружающей среды
06.բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություն	14 303.5	21 727.7	31 296.2	39 214.5	25 642.6	06.housing and communal facilities 06.жилищное строительство и коммунальные услуги
07.առողջապահություն	64 498.9	64 355.3	76 645.4	86 079.4	88 645.9	07.health 07.здравоохранение
08.հանգիստ, մշակույթ և կրոն	22 821.8	18 644.3	21 395.7	30 389.7	26 607.2	08.culture, sport and religion 08.отдых, культура и религия
09.կրթություն	102 783.5	103 094.7	115 806.0	122 280.0	122 411.7	09.education 09.образование
10.սոցիալական պաշտպանություն	291 731.6	297 379.6	342 469.5	383 703.4	396 803.1	10.social security 10.социальная защита
11.հիմնական բաժիններից չդասվող պահուստային ֆոնդեր	41 919.8	43 217.3	47 004.1	29 903.3	15 132.2	11.expenditures non classified under the main group 11.резервные фонды, не относящиеся к основным разделам

ՀՆԱ-ի նկատմամբ*, % - in % to GDP* - к ВВП*, %

	2012	2013	2014	2015	2016	
Ընդամենը ծախսեր	23.6	25.1	25.6	28.0	28.5	Expenditures, total
այդ թվում՝						Расходы, всего
						of which:
						в том числе:
01.ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ	3.8	4.1	4.5	5.6	5.8	01.general public services 01.государственные службы общего назначения
02.պաշտպանություն	3.6	4.0	3.9	3.9	4.4	02.defense 02.оборона
03.հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գործունեություն	1.8	2.0	2.2	2.4	2.4	03.maintenance of public order and security and judicial activities 03.общественный порядок, безопасность и судебная деятельность

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

	2012	2013	2014	2015	2016	Շարունակություն Continued Продолжение
04.տնտեսական հարաբերություններ	1.7	2.8	1.7	2.2	2.6	04.economic relations 04.экономические отношения
05.շրջակա միջավայրի պաշտպանություն	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	05.preservation of the environment 05.охрана окружающей среды
06.բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություն	0.3	0.5	0.6	0.8	0.5	06.housing and communal facilities 06.жилищное строительство и коммунальные услуги
07.առողջապահություն	1.5	1.4	1.6	1.7	1.7	07.health 07.здравоохранение
08.հանգիստ, մշակույթ և կրոն	0.5	0.4	0.4	0.6	0.5	08.culture, information, sport and religion 08.отдых, культура и религия
09.կրթություն	2.4	2.3	2.4	2.4	2.4	09.education 09.образование
10.սոցիալական պաշտպանություն	6.8	6.5	7.1	7.6	7.8	10.social security 10.социальная защита
11.հիմնական բաժիններին չդասվող պահուստային ֆոնդեր	1.0	0.9	1.0	0.6	0.3	11.expenditures non classified under the maingroup 11.резервные фонды, не относящиеся к основным разделам

* ՀՆԱ ցուցանիշները ՀՀ ԱՎԾ կողմից հաշվարկվում են համաձայն ԱՀՀ 2008 միջազգային ստանդարտի:
GDP indicators are compiled by NSS RA according to the SNA2008 international standard.
Показатели ВВП со стороны НСС РА составляются согласно международному стандарту СНС 2008

**282. ՀԱՍՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐԻ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԸ
REVENUES AND EXPENDITURES OF MUNICIPAL BUDGET
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ МУНИЦИПАЛЬНЫХ БЮДЖЕТОВ**

(մլն. դրամ)	2012	2013	2014	2015	2016	(mln. drams) (млн. драмов)
Ընդամենը եկամուտներ	95 515.8	105 802.4	114 359.1	128 225.2	128 623.6	Revenues, total
այդ թվում՝						Доходы, всего of which:
1.Հարկեր և տուրքեր	20 034.5	21 121.5	23 260.1	23 790.3	24 553.6	1.Taxes and duties 1.Налоги и пошлины
այդ թվում՝						of which:
գույքային հարկեր անշարժ գույքից	9 536.5	9 463.9	9 488.4	9 536.9	9 463.4	property taxes of real estate имущественные налоги на недвижимость
գույքային հարկեր այլ գույքից	6 761.7	7 462.6	9 122.0	9 795.8	10 657.5	property taxes of other real estate имущественные налоги на прочее недвижимость
ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	3 020.9	3 492.8	3 892.7	3 759.9	3 748.3	allowable payments of goods use or activity implementation выплаты на разрешение использования товаров или осуществление деятельности

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2012	2013	2014	2015	2016	
ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ	715.1	702.1	756.4	697.1	684.4	other compulsory payments of goods services and render a service прочие обязательные выплаты по снабжению товаров и предоставлению услуг
այլ հարկային եկամուտներ	0.3	0.1	0.5	0.6	0.0	other tax revenues прочие налоговые доходы
2.Այլ եկամուտներ	26 681.6	29 881.4	35 459.9	44 999.8	48 758.3	2.Other revenues 2.Прочие доходы
3.Պաշտոնական դրամաշնորհներ	48 799.7	54 799.5	55 639.1	59 435.1	55 311.7	3.Official transfers 3.Официальные трансферты
Ընդամենը ծախսեր	97 454.9	103 130.1	114 637.4	129 240.2	130 160.9	Expenditures, total Расходы, всего
Ընթացիկ ծախսեր	85 502.9	92 070.9	102 469.2	120 138.4	123 290.2	Current expenditure Текущие расходы
այդ թվում՝						of which:
աշխատանքի վարձատրություն	18 328.2	19 597.2	20 338.7	22 923.9	23 527.9	в том числе: wages заработная плата
ծառայությունների և ապրանքների ձեռք բերում տոկոսավճարներ	34 981.4	34 190.4	38 073.4	40 507.3	23 342.3	acquisition of goods and services приобретение услуг и товаров
սուբսիդիաներ	1.9	2.1	0.0	0.9	0.0	interest payments выплата процентов
դրամաշնորհներ	18 241.9	20 822.2	23 118.5	25 956.7	45 970.8	subsidies субсидии
սոցիալական նպաստներ և լենսաթոշակներ	3 787.8	4 716.0	4 838.6	5 529.2	4 666.6	transfers трансферты
այլ ծախսեր	2 138.8	2 810.8	3 022.2	3 128.3	3 249.3	expenditures of social pensions and allowances социальные пособия и пенсии
Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	8 022.8	9 932.2	13 077.8	22 092.1	22 533.3	other expenditures прочие расходы
Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	11 952.1	11 059.2	12 168.2	9 101.8	6 870.7	Transactions with non financial assets Операции с нефинансовыми активами
Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրացումից մուտքեր	24 573.4	23 140.9	27 522.5	16 649.1	13 057.8	Expenditure of non financial assets Расходы по нефинансовым активам
Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրացումից մուտքեր	-12 621.3	-12 081.7	-15 354.3	-7 547.3	-6 187.1	Receipts from sale of non financial assets Поступления от продажи нефинансовых активов
Պակասուրդ (-)/հավելուրդ (+)	-1 939.1	2 672.3	-278.3	-1 015.0	-1 537.3	Deficit(-)/surplus(+) Дефицит(-)/профицит (+)

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

283. ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆՆԵՐԻ ԾԱԽՍԵՐՆ ԸՍՏ ԾԱԽՍԵՐԻ ԳՈՐԾԱՌԱԿԱՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՄԱՆ ԽՍԲԵՐԻ
EXPENDITURES OF MUNICIPAL BUDGET BY FUNCTIONAL CLASSIFICATION
РАСХОДЫ МУНИЦИПАЛЬНЫХ БЮДЖЕТОВ ПО ГРУППАМ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ КЛАССИФИКАЦИИ

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	2012	2013	2014	2015	2016	
Ընդամենը, ծախսեր	97 454.9	103 130.1	114 637.4	129 240.2	130 160.9	Expenditures, total
այդ թվում՝						Расходы, всего
						of which:
						в том числе:
01.ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ	23 082.1	24 529.3	25 976.7	29 281.0	29 148.1	01.general public services 01.государственные службы общего назначения
02.պաշտպանություն	44.5	43.0	43.6	37.6	27.4	02.defence 02.оборона
03.հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գործունեություն	1.7	0.7	2.7	2.7	0.6	03.maintenance of public order and national security and judicial activities 03.общественный порядок, безопасность и судебная деятельность
04.տնտեսական հարաբերություններ	12 968.4	14 249.7	10 988.0	9 316.9	8 787.1	04.economic relations 04.экономические отношения
05.շրջակա միջավայրի պաշտպանություն	10 193.4	10 788.0	11 043.9	11 347.8	11 468.2	05.preservation of the environment 05.охрана окружающей среды
06.բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություններ	9 552.1	10 043.1	14 475.9	21 858.9	16 740.0	06.housing and communal facilities 06.жилищное строительство и коммунальные услуги
07.առողջապահություն	302.0	171.4	158.5	336.9	432.0	07.health 07.здравоохранение
08.հանգիստ, մշակույթ և կրոն	6 031.3	6 712.7	8 030.6	8 837.0	7 860.3	08.culture, information, sport and religion 08.отдых, культура и религия
09.կրթություն	30 643.4	31 301.8	34 636.6	39 031.0	40 651.9	09.education 09.образование
10.սոցիալական պաշտպանություն	2 662.1	3 556.7	4 021.3	3 831.0	3 899.8	10.social security 10.социальная защита
11.հիմնական բաժիններից չդասվող պահուստային ֆոնդեր	1 973.9	1 733.7	5 259.6	5 359.4	11 145.5	11.expenditures not classified under the main group 11.резервные фонды, не относящиеся к основным разделам

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

284. ՀՀ ԱՐՏԱՔԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔ
EXTERNAL NATIONAL DEBT OF RA
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ВНЕШНИЙ ДОЛГ РА

(տարեվերջի դրությամբ)

(at the end of the year)
 (на конец года)

	2014		2015		2016		
	մլն.ԱՄՆ դոլար mln.US dollars млн.долларов США	մլրդ. դրամ bln. drams млрд. драмов	մլն.ԱՄՆ դոլար mln.US dollars млн.долларов США	մլրդ. դրամ bln. drams млрд. драмов	մլն.ԱՄՆ դոլար mln.US dollars млн.долларов США	մլրդ. դրամ bln. drams млрд. драмов	
Արտաքին պետական պարտք, ընդամենը	3 785.208	1 797.860	4 316.219	2 087. 971	4 805.588	2 325.616	External national debt, total
այդ թվում՝							Внешний долг, всего
ՀՀ կառավարության պարտք	3 345.255	1 588.895	3 839.882	1 857. 543	4 300.923	2 081.388	of which: в том числе: Debt of Government of RA Долг Правительства РА
ՀՀ կենտրոնական բանկի պարտք	439.953	208.965	476.337	230. 428	504.665	244.228	Debt of Central Bank of RA Долг ЦБ РА
Վարկեր՝ տրամադրված ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ երաշխիքներով	-	-	-	-	-	-	- Credit guaranted by the government and Central Bank of RA Кредиты предоставленные под гарантию правительства и ЦБ РА

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

ԽՈՇՈՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐՆ ԸՍՏ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳՉԻ (ՏԳՏԳ(խմբ.2)) ՈՐՈՇ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ
INDICATORS OF LARGE AND MEDIUM SIZE NON FINANCIAL COMERCIAL ORGANIZATIONS BY SOME SECTIONS OF CLASSIFICATION OF TYPES OF ECONOMIC ACTIVITIES (NACE(REV2))
ПОКАЗАТЕЛИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КРУПНЫХ И СРЕДНИХ НЕФИНАНСОВЫХ КОММЕРЧЕСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ ПО НЕКОТОРЫМ СЕКЦИЯМ КЛАССИФИКАТОРА ВИДОВ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ (КВЭД (ред.2))

285. ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԴԱՇՏՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽՈՇՈՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿՆ ԸՍՏ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՉԻՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ
NUMBER OF LARGE AND MEDIUM-SIZE COMMERCIAL ORGANIZATIONS OF THE REPUBLIC COVERED IN THE STATISTICAL MONITORING BY SEPARATE BRANCHES OF ECONOMY
ЧИСЛО СРЕДНИХ И КРУПНЫХ КОММЕРЧЕСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ РЕСПУБЛИКИ, ВКЛЮЧЕННЫХ В СТАТИСТИЧЕСКИЙ МОНИТОРИНГ, ПО ОТДЕЛЬНЫМ ОТРАСЛЯМ ЭКОНОМИКИ

	2012	2013	2014	2015	2016	
Կազմակերպությունների քանակը, ընդամենը որից՝	1 304	1 200	1 283	1 316	1 090	Number of organizations Число организаций, всего of which:
						из нее:
հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	15	14	16	13	9	mining and quarrying горнодобывающая промышленность и разработка открытых карьеров
մշակող արդյունաբերություն	262	262	308	287	227	manufacturing обрабатывающая промышленность
էլեկտրականության, գազի, զոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում շինարարություն	12	13	14	12	13	electricity, gas, steam and air conditioning supply электро-, газо-, тепло- и холодоснабжение)
մեծածախ և մանրածախ առևտուր, ավտոմեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում	267	113	127	123	94	construction строительство
վոլյադրումներ և պահեստային տնտեսություն	161	224	253	269	341	wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles оптовая и розничная торговля и ремонт автомобилей и мотоциклов
	108	104	91	88	40	transportation and storage and Information and communication транспорт и складское хозяйство

286. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ (ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ, ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ) ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՅՄԱՆ ՎՐԱ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԾԱԽՍԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ
STRUCTURE OF EXPENDITURES ON MANUFACTURE AND REALIZATION OF PRODUCTS (GOODS, SERVICES) OF ORGANIZATIONS
СТРУКТУРА ЗАТРАТ НА ПРОИЗВОДСТВО И РЕАЛИЗАЦИЮ ПРОДУКЦИИ (ТОВАРОВ, УСЛУГ) ОРГАНИЗАЦИЙ

(ընդամենի նկատմամբ, %)

(in % to total)
(к итогу, %)

	2012	2013	2014	2015	2016	
	Ընդամենը - Total-Всего					
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	42.7	46.9	42.4	39.1	36.1	material expenditure материальные расходы

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2012	2013	2014	2015	2016	
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	31.5	35.6	30.6	28.5	27.4	из них: raw materials and materials
վառելիք	8.3	7.6*	8.0	6.0	5.2	сырье и материалы fuel
էներգիա	2.7	3.4	3.6	4.5	3.4	топливо energy
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	17.2	18.9	19.8	21.1	18.4	энергия labor costs expenditures
ամորտիզացիոն հատկացումներ	9.8	10.0	10.2	11.7	11.6	расходы на оплату труда amortization charges
այլ ծախսեր	30.3	24.3	27.7	28.0	33.9	амортизационные отчисления other expenditures прочие расходы
որից-of which-из них						
հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում- mining and quarrying-горнодобывающая промышленность и разработка карьеров						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	43.0	44.4	44.1	41.5	32.7	material expenditure материальные расходы
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	27.2	28.3	27.2	25.4	19.9	из них: raw materials and materials
վառելիք	8.8	8.5	7.8	7.4	4.1	сырье и материалы fuel
էներգիա	6.6	7.2	8.7	8.6	8.6	топливо energy
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	16.3	16.8	17.1	15.5	12.3	энергия labor costs expenditures
ամորտիզացիոն հատկացումներ	14.0	15.7	14.6	15.3	17.7	расходы на оплату труда amortization charges
այլ ծախսեր	26.7	23.1	24.2	27.6	37.3	амортизационные отчисления other expenditures прочие расходы
վճակող արդյունաբերություն -manufacturing-обрабатывающая промышленность						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	63.9	68.7	68.2	66.2	68.2	material expenditure материальные расходы
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	56.8	60.5	59.8	58.4	65.0	из них: raw materials and materials
վառելիք	4.7	5.6	5.4	4.6	4.2	сырье и материалы fuel
էներգիա	2.3	2.5	2.9	3.1	3.4	топливо energy
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	11.5	12.0	12.7	12.6	11.6	энергия labor costs expenditures
ամորտիզացիոն հատկացումներ	5.7	6.2	5.5	6.9	8.1	расходы на оплату труда amortization charges
այլ ծախսեր	18.9	13.1	13.7	14.3	12.1	амортизационные отчисления other expenditures прочие расходы

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2012	2013	2014	2015	2016	
Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում-electricity, gas, steam and air conditioning supply- обеспечение (снабжение) электроэнергией, газом, паром и кондиционированным воздухом						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	52.9	55.9	35.2	29.7	33.0	material expenditure материальные расходы
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	28.4	33.9	7.6	3.1	11.0	из них: raw materials and materials сырье и материалы
վառելիք	20.8	17.4	22.7	16.2	19.4	fuel топливо
էներգիա	3.5	4.4	4.8	10.2	2.3	energy энергия
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	12.3	11.9	16.3	24.8	23.6	labor costs expenditures расходы на оплату труда
ամորտիզացիոն հատկացումներ	10.9	10.9	13.4	16.9	15.6	amortization charges амортизационные отчисления
այլ ծախսեր	23.9	21.3	35.1	28.6	27.8	other expenditures прочие расходы
շինարարություն -construction-строительство						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	52.8	55.8	57.5	58.1	50.0	material expenditure материальные расходы
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	41.8	44.9	47.2	48.8	42.9	из них: raw materials and materials сырье и материалы
վառելիք	10.1	8.1	9.5	8.5	6.5	fuel топливо
էներգիա	0.8	2.6	0.8	0.8	0.6	energy энергия
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	18.3	22.2	18.4	18.5	17.3	labor costs expenditures расходы на оплату труда
ամորտիզացիոն հատկացումներ	4.9	4.1	5.9	5.5	4.7	amortization charges амортизационные отчисления
այլ ծախսեր	24.0	17.9	18.2	17.8	28.0	other expenditures прочие расходы

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2012	2013	2014	2015	2016	
մեծածախ և մանրածախ առևտուր, ավտոմեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում- wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles- оптовая и розничная торговля и ремонт автомобилей и мотоциклов						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	34.3	31.1	36.6	32.2	31.3	material expenditure материальные расходы of which:
որից՝						из них:
հումք և նյութեր	28.6	22.9	29.9	24.5	25.0	raw materials and materials сырье и материалы
վառելիք	3.3	4.8	4.1	5.4	4.3	fuel
էներգիա	2.3	2.9	2.6	2.1	1.9	топливо energy энергия
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	15.3	19.5	18.1	22.4	23.3	labor costs expenditures расходы на оплату труда
ամորտիզացիոն հատկացումներ	4.8	5.3	4.2	5.2	5.5	amortization charges амортизационные отчисления
այլ ծախսեր	45.5	44.1	41.1	40.2	39.9	other expenditures прочие расходы
փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն- transportation and storage - транспорт и складское хозяйство						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	23.5	22.4	19.8	17.6	15.7	material expenditure материальные расходы of which:
որից՝						из них:
հումք և նյութեր	2.8	4.4	3.3	4.0	3.6	raw materials and materials сырье и материалы
վառելիք	18.5	13.9	12.8	8.7	5.9	fuel
էներգիա	1.8	3.9	3.1	4.4	5.9	топливо energy энергия
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	24.6	38.9	33.4	39.6	40.3	labor costs expenditures расходы на оплату труда
ամորտիզացիոն հատկացումներ	12.1	14.2	15.9	19.8	22.2	amortization charges амортизационные отчисления
այլ ծախսեր	39.8	24.5	30.9	23.1	21.8	other expenditures прочие расходы

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

287. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԺԱՄԿԵՏԱՆՅ ՊԱՐՏՔԵՐԸ
LIABILITIES AND OVERDUE DEBT OF ORGANIZATIONS
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И ПРОСРОЧЕННАЯ ЗАДОЛЖЕННОСТЬ ОРГАНИЗАЦИЙ

(մլն. դրամ)

(mln. drams)

(млн. драмов)

	2012	2013	2014	2015	2016	
Պարտավորություններ, ընդամենը որից՝	2 185 275.6	2 148 253.6	2 628 316.4	2 690 794.4	3 095 807.1	Liabilities, total
ժամկետանց	816.5	862.5	2 154.0	22 225.7	927.6	Обязательства - всего of which: из них: overdue
կրեդիտորական պարտքեր	553 547.4	602 481.8	661 145.5	782 828.2	801 346.5	просроченные credit indebtedness
ընդամենի նկատմամբ, %	25.3	28.0	25.2	29.1	25.9	кредиторская задолженность in percents to total
որից՝						к итогу, % of which:
ժամկետանց	743.7	822.5	1 995.5	22 115.7	927.6	из них: overdue
ստացած վարկերի և փոխառու- թյունների դիմաց պարտքեր	1 631 728.2	1 545 771.8	1 967 170.9	1 907 966.3	2 294 460.5	просроченная indebtedness under received credits and loans
ընդամենի նկատմամբ, %	74.7	72.0	74.8	70.9	74.1	задолженность по получен- ным кредитам и займам in percents to total
որից՝						к итогу, % of which:
ժամկետանց	72.8	40.0	158.5	110.0	0.0	из них: overdue просроченная

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**288. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵՎ ԳԵԲԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ
RECEIVABLE AND PAYABLE ACCOUNTS OF ORGANIZATIONS
КРЕДИТОРСКИЕ И ДЕБИТОРСКИЕ ЗАДОЛЖЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ**

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	Ընդամենը Total Всего	որից - of which - из них						
		հանրա- գործական արդյունա- բերություն և բացահա- նության գործուն mining and quarrying	մշակող արդյունա- բերություն manufacturing	էլեկտրա- կանության, գազի, գոլոր- շու և լավորակ օդի մատակա- րարում electricity, gas, steam and air conditioning supply обеспечение (снабжение) электро- энергией, газом, паром и кондиционан- ным воздухом	շինարա- րություն construction	մեծածախ և մանրածախ առևտուր, ավտո- մեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles	փոխադրում- ներ և պա- հեստային տնտեսույթ- յուն transportation and storage транспорт и складское хозяйство	
2 0 1 4								
Կրեդիտորական պարտքեր	661 145.5	44 288.5	195 809.9	149 380.5	43 079.6	145 169.3	16 106.7	Accounts payable Кредиторская задолженность of which:
որից՝								из них:
Ժամկետանց	1 995.5	0.0	308.6	90.4	265.0	2.8	5.2	overdue просроченная
Գեբիտորական պարտքեր	663 200.5	25 632.0	182 484.9	138 311.2	34 264.1	158 518.7	18 433.5	Accounts receivable Дебиторская задолженность of which:
որից՝								из них:
Ժամկետանց	16 377.0	0.0	1 648.0	12 789.0	379.3	374.3	8.9	overdue просроченная
Կրեդիտորական պարտքերի գերա- զանցումը դեբիտո- րականից	-2 055.0	18 656.5	13 325.0	11 069.3	8 815.6	-13 349.3	-2 326.8	Excess of accounts payable over acco- unts receivable Превышение креди - торской задолжен- ности над дебитор ской
Ժամկետանց կրեդի- տորական պարտքերի գերազանցումը ժամ- կետանց դեբիտորա- կանից	-14 381.5	0.0	-1 339.3	-12 698.6	-114.3	-3 714	-3.7	Excess of overdue accounts payable overdue accounts receivables Превышение просро- ченной кредиторской задолженности над просроченной деби- торской задолжен- ностью
Պարտքեր բանկերի և փոխա- վարկների և փոխա- ռությունների գծով	1 967 170.9	213 003.7	721 223.7	471 603.4	43 808.7	239 565.8	34 333.7	Indebtedness of a bank loan and credits Задолженность по полученным креди- там и займам

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	Ընդամենը Total Всего	որից- of which - из них						
		հանրա- գործական արդյունա- բերություն և բացահան- քերի շահա- գործում mining and quarrying	մշակող արդյունա- բերություն обрабаты- вающая промыш- ленность и разработка карьеров	էլեկտրա- կանության, գազի, գոլոր- շու և լավորակ օդի մատակա- րարում electricity, gas, steam and air conditioning supply обеспечение (снабжение) электро- энергией, газом, паром и кондиционирован- ным воздухом	շինարա- րություն строитель- ство	մեծածախ և անընտրյալ առ- և անընտրյալ առ- մեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles оптовая и роз- ничная торговля и ремонт автомобилей и мотоциклов	փոխադրում- ներ և պահեստային տնտեսությու- ն транспорт и складское хозяйство	
2 0 1 5								
Կրեդիտորական պարտքեր որից՝	782 828.2	65 853.7	199 626.7	190 056.2	32 759.4	113 660.9	16 934.8	Accounts payable Кредиторская задолженность of which:
ժամկետանց	22 115.7	0.0	326.7	19 841.1	335.5	8.7	793.0	из них: просроченная
Գերփոխարկյալ պարտքեր որից՝	756 304.7	43 466.0	171 145.8	222 098.0	22 267.6	156 736.5	12 251.4	Дебиторская задолженность of which:
ժամկետանց	17 340.1	0.0	2 680.9	13 055.4	243.0	76.5	4.0	из них: просроченная
Կրեդիտորական պարտքերի գերա- զանցումը դեբիտոր- ականից	26 523.5	22 387.7	28 480.9	-32 041.8	10 491.8	-43 075.6	4 683.4	Excess of accounts payable over acco- unts receivable Превышение креди- торской задолжен- ности над дебитор- ской
Ժամկետանց կրեդի- տորական պարտքերի գերազանցումը ժամ- կետանց դեբիտորա- կանից	4 775.6	0.0	-2 354.2	6 785.7	92.5	-67.8	789.0	Excess of overdue accounts payable overdue accounts receivables Превышение просро- ченной кредиторской задолженности над просроченной деби- торской задолжен- ностью
Պարտքեր բանկերի և փոխառությունների գծով	1 907 966.3	288 521.6	575 488.2	388 827.9	34 105.4	244 101.7	60 292.4	Indebtedness of a bank loan and credits Задолженность по полученным креди- там и займам

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	Ընդամենը Total Всего	որից- of which - из них						
		հանքա- գործական արդյունա- բերություն և բացահան- քերի շահա- գործում mining and quarrying	մշակող արդյունա- բերություն manufacturing	էլեկտրա- կայանայան, գազի, գոլոր- շու և լավորակ օդի մատակա- րարում electricity, gas, steam and air conditioning supply	շինարա- րություն construction	մեծածախ և մանրածախ առևտուր, ավտո- մեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles	փոխադրում- ներ և պահեստային ունեություն transportation and storage	
2 0 1 6								
Կրեդիտորական պարտքեր	801 346.5	42 270.8	164 107.0	225 959.2	91 536.0	161 254.1	11 530.6	Accounts payable Кредиторская задолженность
որից`								of which:
ժամկետանց	927.6	0.0	208.4	0.0	109.2	8.1	0.0	overdue просроченная
Գեբիտորական պարտքեր	872 844.6	33 902.9	213 688.1	212 177.5	68 757.9	205 293.7	13 321.9	Accounts receivable Дебиторская задолженность
որից`								of which:
ժամկետանց	19 238.7	0.0	2 591.5	14 713.6	357.6	643.1	22.6	overdue просроченная
Կրեդիտորական պարտքերի գերա- զանցումը դեբիտոր- ականից	-71 498.1	8 367.9	-49 581.1	13 781.7	22 778.1	-44 039.7	-1 791.2	Excess of accounts payable over acco- unts receivable Превышение креди- торской задолжен- ности над дебитор- ской
Ժամկետանց կրեդի- տորական պարտքերի գերազանցումը ժամ- կետանց դեբիտորա- կանից	-18 311.1	0.0	-2 383.1	-14 713.6	-248.4	-635.0	-22.6	Excess of overdue accounts payable overdue accounts receivables Превышение просро- ченной кредиторской задолженности над просроченной деби- торской задолжен- ностью
Պարտքեր բանկե- րի վարկերի և փո- խառությունների զծով	2 294 460.5	375 215.4	579 610.3	534 994.2	37 019.1	313 401.8	85 325.0	Indebtedness of a bank loan and credits Задолженность по полученным креди- там и займам

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՎԱՐԳԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ
MAIN INDICATORS OF MONETARY AND BANK SYSTEM
ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНОЙ И БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ

289. ՓՈՂԻ ԲԱԶԱ (տարեվերջի դրությամբ)
 MONETARY BASE (as of the end of year)
 ДЕНЕЖНАЯ БАЗА (на конец года)
 (մլն. դրամ)

(mln. drams)
 (млн. драмов)

	2012	2013	2014	2015	2016	
Փողի բազա	683 846	888 057	886 765	921 325	1 042 299	Monetary base
ՀՀ ԿԲ-ից դուրս կանխիկ դրամ	440 117	446 833	412 345	413 614	455 402	Денежная база Cash money out of Central Bank RA наличные деньги вне ЦБ РА
պարտադիր պահուստներ (դրամով)	154 525	199 002	334 554	322 668	315 219	legal reserves (in drams) обязательные резервы (в драмах)
պարտադիր պահուստներ (արտ- արժույթով)	86 033	238 814	135 944	182 845	256 027	legal reserves (in currency) обязательные резервы(в валюте)
այլ հաշիվներ	3 171	3 408	3 922	2 198	15 651	other accounts другие счета

290. ՓՈՂԻ ԶԱՆԳՎԱԾ (տարեվերջի դրությամբ)
 MONEY SUPPLY (as of the end of year)
 ДЕНЕЖНАЯ МАССА (на конец года)
 (մլն. դրամ)

(mln. drams)
 (млн. драмов)

	2012	2013	2014	2015	2016	
Փողի զանգված (ներառյալ կուտակված տոկոսները)	1 346 365	1 545 372	1 674 196	1 855 676	2 180 098	Money supply (including accrued interests) Денежная масса (с учетом накопленных процентов)
Փողի զանգված (առանց կուտակված տոկոսների)	1 336 373	1 530 122	1 656 674	1 836 004	2 156 510	Money supply(excluding accrued interests) Денежная масса (без накопленных процентов)
շրջանառությունում կան- խիկ դրամ	384 065	384 467	348 359	345 507	390 918	cash money in circulation наличные деньги в обращении
ցպահանջ ավանդներ	161 550	198 672	182 662	209 878	264 494	call deposits вклады до востребования
ժամկետային ավանդներ	187 982	258 196	279 068	295 195	406 038	fixed deposits срочные вклады
արտարժույթով ավանդներ	602 775	688 787	846 586	985 424	1 095 060	currency deposits вклады в валюте
Շրջանառությունում կանխիկ դրամի տեսակարար կշիռը փողի զանգվածում, %	28.7	25.1	21.0	18.8	18.1	Share of cash money in circulation in money supply, % Удельный вес наличных денег в обращении в денежной массе,%

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**291. ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱԿԱՐԳԻ ԿԱՆԽԻԿ ԴՐԱՍԻ ՍՈՒՏՔԻ ԵՎ ԵԼՔԻ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
DISCREPANCY BETWEEN BANKING SYSTEM CASH MONEY RECEIPTS AND EXPENDITURES
РАЗНИЦА МЕЖДУ ПРИХОДОМ И РАСХОДОМ НАЛИЧНЫХ ДЕНЕГ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ**

						(mln. drams) (млн. драмов)
	2012	2013	2014	2015	2016	
I եռամսյակ	17 332.2	27 915.5	27 203.4	-13 843.5	-15 743.8	I quarter
I կիսամյակ	17 978.2	6 020.9	3 670.7	- 9 497.2	-12 658.8	I квартал the first six months
9 ամիս	5 393.5	15 375.5	22 039.4	-7 867.5	-14 558.1	I полугодие 9 months
Տարի	17 327.2	19 905.4	28 868.5	4 422.5	-2 769.9	9 месяцев Year Год

Ծանոթագրություն

Notice

Примечание

Սիմուս (-) նշանը նշանակում է ելքերի գերազանցումը մուտքերի նկատմամբ:

Minus (-) sign means the excess of expenditures over revenue.

Знак минус (-) означает превышение расходов к доходам

**292. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐՆ ԸՍՏ ԺԱՄԿԵՏԱՅՆՈՒԹՅԱՆ
CREDIT INVESTMENTS OF COMMERCIAL BANKS BY PERIOD OF REPAYMENT
КРЕДИТНЫЕ ВЛОЖЕНИЯ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ ПО СРОКАМ ПОГАШЕНИЯ**

(տարեվերջին, մլն. դրամ) (at the end of year, mln. drams)
(на конец года, млн. драмов)

	2012	2013	2014	2015	2016	
Վարկային ներդրումներ, ընդամենը ¹	1 527 886	1 658 727	1 994 525	1 939 739	2 280 711	Credit investments, total ¹
այդ թվում՝						Кредитные вложения, всего ¹ of which:
երկարաժամկետ ²	1 171 994	1 324 569	1 652 134	1 672 876	1 843 346	в том числе: long-term ²
ընդհանուրից, %	76.7	79.9	82.8	86.2	80.8	долгосрочные ² in percents of total к итогу, %
կարճաժամկետ	355 892	334 158	342 391	266 863	437 365	short-term
ընդհանուրից, %	23.3	20.1	17.2	13.8	19.2	краткосрочные in percents of total к итогу, %

¹ Ընդգրկված չեն ժամկետանց և երկարաձգված վարկերը:

Deferred credits and overdue credits are not recorded.

Без учета просроченных и отсроченных кредитов.

² Մեկ տարուց ավելի մարման ժամկետ ունեցող վարկերի ծավալները:

Credits with period of repayment of one year.

Кредиты со сроком погашения более одного года.

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

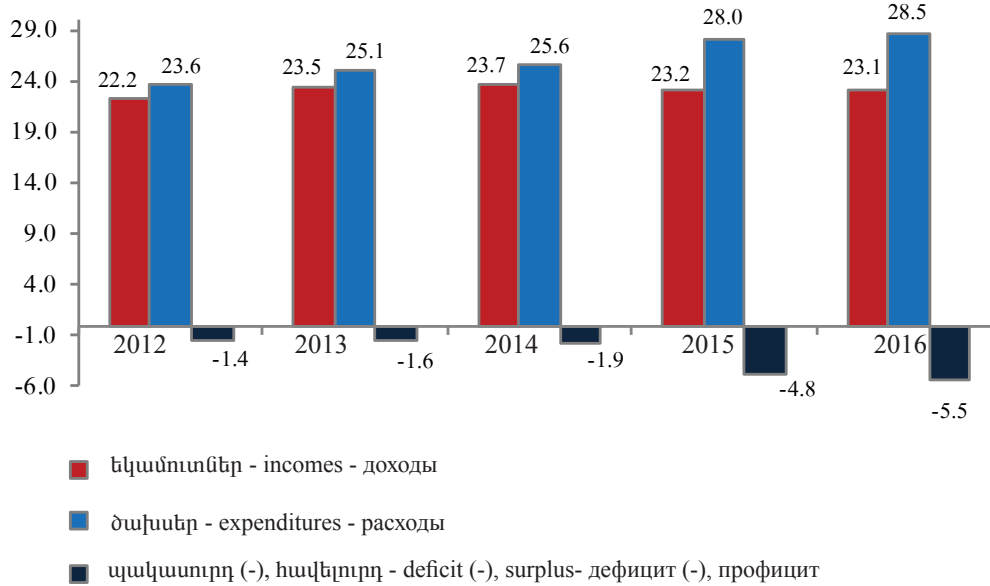
293. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ
ACTIVITY OF INSURANCE COMPANIES
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ

	2012	2013	2014	2015	2016	
Արտոնագրված ապահովագրական ընկերությունների քանակը, միավոր	7	8	7	7	7	Number of licensed insurance companies, units Число лицензированных страховых компаний, единиц
Արտոնագրված ապահովագրական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալը, մլն. դրամ	11 430.0	14 732.4	14 107.6	15 063.6	15 063.6	Authorized capital of licensed insurance companies, mln.drams Уставной капитал лицензированных страховых компаний, млн. драмов
Գործող պայմանագրերի քանակը, միավոր	406 728	563 136	594 893	591 859	633 727	Number of effective agreements, units Число действующих договоров, единиц
Ապահովագրավճարների մուտքերը, մլն. դրամ	35 524.8	35 753.3	30 107.2	31 424.5	33 141.2	Insurance premiums, mln.drams Страховые взносы, млн. драмов
Հատուցումների գումարը, մլն. դրամ	14 487.0	19 718.7	22 149.7	13 564.5	14 222.4	Sum of insurance payment, mln.drams Сумма страховых выплат, млн. драмов
Ապահովագրական պահուստներ, մլն. դրամ	15 611.6	17 219.3	15 605.0	17 278.4	19 185.9	Insurance reserves, mln.drams Страховые резервы, млн. драмов
Պարտավորությունների ծավալը բոլոր գործող պայմանագրերով, մլն. դրամ	6 295 988.1	8 160 515.5	9 536 083.6	9 451 439.3	11 004 823.5	Volume of liabilities as per all effective agreements, mln.drams Объем обязательств по всем действующим договорам, млн. драмов

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԵԿԱՍՈՒՑՆԵՐԻ, ԾԱԽՍԵՐԻ ԵՎ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ՀԱՎԵԼՈՒՐԴԻ) ՏԵՍԱԿԱՐԱՐ ԿՇԻՌԸ ՀՆԱ-Ի ՆԿԱՏԱՍԱՐ
 SHARE OF INCOMES, EXPENDITURES AND DIFICIT (SURPLUS) OF STATE BUDGET IN GDP
 УДЕЛЬНЫЙ ВЕС ДОХОДОВ, РАСХОДОВ И ДЕФИЦИТА (ПРОФИЦИТА) ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА РА К ВВП

սոկոսներով - in percents - в процентах

ՓՈՐԴԻ ԶԱՆԳՎԱԾԻ ՏԱՐԲԵՐԻ ԴԻՆԱՄԻԿԱ
 DYNAMICS OF MONEY SUPPLY ELEMENTS
 ДИНАМИКА АГРЕГАТОВ ДЕНЕЖНОЙ МАССЫ

մլն. դրամ - mln. drams - млн. драмов

